

DISTRIBUTION, POPULATION STATUS, ECOLOGY, AND CONSERVATION OF EASTERN IMPERIAL EAGLE IN THRACE ECOREGION (BULGARIA AND TURKEY)

Demerdzhiev D.A. (Bulgarian Society for the Protection of Birds / Birdlife Bulgaria, Plovdiv; National Museum of Natural History, Department of Zoology, Sofia, Bulgaria)

Dobrev D.D. (Bulgarian Society for the Protection of Birds / Birdlife Bulgaria, Plovdiv, Bulgaria)

Erkol I.L., Hanay M. (Nature and Culture Association, Kırklareli, Turkey)

Delchev A.G., Dobrev V.D., Stoychev S.A. (Bulgarian Society for the Protection of Birds/ BirdLife Bulgaria, Bulgaria)

Contact:

Dimitar Demerdzhiev
dimitar.demerdzhiev@gmail.com

Dobromir Dobrev
dobromir.dobrev@bspb.org

Itri Levent Erkol
levent.erkol@gmail.com

Mehmet Hanay
mehmethanay@gmail.com

Atanas Delchev
atanas.delchev@bspb.org

Vladimir Dobrev
vladimir.dobrev@bspb.org

Stoycho Stoychev
stoycho.stoychev@bspb.org

Recommended citation: Demerdzhiev D.A., Dobrev D.D., Erkol I.L., Hanay M., Delchev A.G., Dobrev V.D., Stoychev S.A. Distribution, Population Status, Ecology, and Conservation of Eastern Imperial Eagle in Thrace Ecoregion (Bulgaria and Turkey). – Raptors Conservation. 2023. S2: 287–289. DOI: 10.19074/1814-8654-2023-2-287-289 URL: <http://rrrcn.ru/en/archives/35089>

The Thrace geographical region comprises territories of three states and covers an area of about 70,000 km². At the end of the 19th century, the Eastern Imperial Eagle (*Aquila heliaca*) was widespread throughout the region, occupying a variety of habitats. The mid-20th century marked the beginning of its dramatic decline, and in the latter half of the century the birds breeding in Northern Thrace amounted to 15–20 pairs, Eastern Thrace harbored scattered pairs along the lower reaches of the Maritsa River, while in Western Thrace the population was estimated at 6–10 pairs only. Since 2005, the intensive conservation activities implemented in Bulgaria have improved the status of the Eastern Imperial Eagle in Northern Thrace. At the same time, in Western Thrace (the Greece), only one pair was confirmed in Dadia National Park. Since 2008, intensive field research in European Turkey identified an abundant and stable population of the species. 63 different breeding territories were established in Bulgaria, while in European Turkey the number of identified breeding territories was 64. Most of the pairs were distributed in the European Green Belt area, along the former Iron Curtain, where human access had been strictly limited, thus preserving extremely rich biodiversity. Based on a long-term population survey of this species in Bulgaria and European Turkey, we estimated this sub-population of the species at about 110–120 breeding pairs. Breeding of several pairs in Greece, in the Greece-Turkey border area, along the Evros River, is also possible. The Thracian sub-population of the Eastern

Eastern Imperial Eagle (*Aquila heliaca*).
Photo by M. Horvath.

Орёл-могильник (*Aquila heliaca*). Фото М. Хорвата.
Қарақұс (*Aquila heliaca*). М. Хорваттың фотосы.

Imperial Eagle is gradually increasing. The main threats are electrocution, poisoning, habitat destruction, shooting, disturbance, and food depletion. In Bulgaria the main conservation actions include: insulation of hazardous electric poles, purchase of land plots and their subsequent management as pastures, construction of artificial nests, restoration of breeding habitats through Poplar planting, supplementary feeding of pairs during the breeding and the wintering periods, guarding of nests at risk, satellite tracking, implementation of educational programs with children and local communities. Actions are needed to mitigate the limiting factors in European Turkey, as well as to study the status of the species in Northern Greece. International cooperation would guarantee the stability of the Thracian sub-population of the Eastern Imperial Eagle.

РАСПРОСТРАНЕНИЕ, СОСТОЯНИЕ ПОПУЛЯЦИИ, ЭКОЛОГИЯ И ОХРАНА ОРЛА-МОГИЛЬНИКА В ЭКО-РЕГИОНЕ ФРАКИЯ (БОЛГАРИЯ И ТУРЦИЯ)

Демерджи́ев Д.А. (Болгарское общество защиты птиц / Birdlife Болгарии, Пловдив; Национальный музей естественной истории, отдел зоологии, София, Болгария)

Добрев Д.Д. (Болгарское общество защиты птиц / Birdlife Болгарии, Пловдив, Болгария)

Эркол И.Л., Ханай М. (Ассоциация природы и культуры, Кыркларели, Турция)

Делчев А.Г., Добрев В.Д., Стойчев С.А. (Болгарское общество защиты птиц / Birdlife Болгарии, Пловдив, Болгария)

Контакт:

Димитар Демерджи́ев
dimitar.demerdzhiyev@
gmail.com

Добромир Добрев
dobromir.dobrev@
bspb.org

Итри Левент Эркол
levant.erkol@gmail.com

Мехмет Ханай
mehmethanay@
gmail.com

Атанас Делчев
atanas.delchev@bspb.org

Владимир Добрев
vladimir.dobrev@bspb.org

Стойчо Стойчев
stoycho.stoychev@
bspb.org

Juvenile Imperial Eagle.
Photo by F. Imre.

Молодой орёл-могильник. Фото Ф. Имре.

Жасан қарақұс. Ф. Имренін фотосы.

Рекомендуемая цитата: Демерджи́ев Д.А., Добрев Д.Д., Эркол И.Л., Ханай М., Делчев А.Г., Добрев В.Д., Стойчев С.А. Распространение, состояние популяции, экология и охрана орла-могильника в эко-регионе Фракия (Болгария и Турция). – Пернатые хищники и их охрана. 2023. Спецвып. 2. С. 287–289. DOI: 10.19074/1814-8654-2023-2-287-289 URL: <http://rrrcn.ru/ru/archives/35089>

Географический регион Фракия включает территории трёх государств и занимает площадь около 70000 км². В конце XIX века орёл-могильник (*Aquila heliaca*) был широко распространён по всему региону, занимая разнообразные местообитания, но к середине XX века началось резкое падение его численности. Во второй половине XX века численность птиц, гнездившихся в Северной Фракии, оценивалась в 15–20 пар, в Восточной Фракии разрозненные пары гнездились вдоль нижнего течения р. Марица, а в Западной Фракии гнездились всего около 6–10 пар. С 2005 г. интенсивные природоохранные мероприятия, проводимые в Болгарии, способствовали улучшению статуса орла-могильника в Северной Фракии. Однако в то же время в Западной Фракии (Греции) была подтверждена только одна пара в национальном парке Дадия. С 2008 г. в результате интенсивных полевых исследований в европейской части Турции была выявлена многочисленная и стабильная популяция этого вида. 63 гнездовых участка было обнаружено в Болгарии, а в Евро-

пейской части Турции – 64. Большинство пар были распространены в районе Зелёного пояса Европы, вдоль бывшего «железного занавеса», куда доступ человека был длительное время ограничен, что позволило сохранить богатое биоразнообразие. В результате длительного исследования субпопуляций этого вида в Болгарии и Европейской части Турции мы оценили его численность примерно в 110–120 гнездящихся пар. Также возможно гнездование нескольких пар в Греции, на греко-Турецкой границе, вдоль р. Эврос. Фракийская субпопуляция орла-могильника постепенно увеличивается. Главными угрозами для неё являются поражение электрическим током, отравление, разрушение среды обитания, стрельба, беспокойство и истощение кормовых ресурсов. В Болгарии основные охранные мероприятия включают изоляцию опасных электрических столбов, покупку земельных участков и их последующее использование в качестве пастбищ, строительство искусственных гнёзд, восстановление местообитаний за счёт посадки тополя, подкормку пар в период размножения и зимовки, охрану гнёзд, находящихся под угрозой, спутниковое слежение, реализацию образовательных программ с участием детей и местных жителей. Необходимы мероприятия по смягчению ограничивающих факторов в Европейской части Турции, а также по изучению статуса вида в Северной Греции. Международное сотрудничество позволило бы гарантировать стабильность фракийской субпопуляции орла-могильника.

ФРАКИЯ (БОЛГАРИЯ ЖӘНЕ ТҮРКИЯ) ЭКО-АЙМАҒЫНДАҒЫ ҚАРАҚҰСТЫҢ ТАРАЛУЫ, ЖАЙ-КҮЙІ, ЭКОЛОГИЯСЫ ЖӘНЕ ҚОРҒАЛУЫ

Демерджиев Д.А. (Болгария құстарды қорғау қоғамы / BirdLife Болгария, Пловдив; Ұлттық табиғи тарих мұражайы, Зоология бөлімі, София, Болгария)

Добрев Д.Д. (Болгар құстарын қорғау қоғамы / BirdLife Болгария, Пловдив, Болгария)

Эркол И.Л., Ханай М. (Табиғат және мәдениет қауымдастығы, Кыркларели, Түркия)

Делчев А.Г., Добрев В.Д., Стойчев С.А. (Болгар құстарын қорғау қоғамы / BirdLife Болгария, Пловдив, Болгария)

Контакт:

Димитар Демерджиев
dimitar.demerzhiev@gmail.com

Добромир Добрев
dobromir.dobrev@bspb.org

Иттри Левент Эркол
levent.erkol@gmail.com

Мехмет Ханай
mehmethanay@gmail.com

Атанас Делчев
atanas.delchev@bspb.org

Владимир Добрев
vladimir.dobrev@bspb.org

Стойчо Стойчев
stoycho.stoychev@bspb.org

Ұсынылатын дәйексөз: Демерджиев Д.А., Добрев Д.Д., Эркол И.Л., Ханай М., Делчев А.Г., Добрев В.Д., Стойчев С.А. Фракия (Болгария және Түркия) эко-аймағындағы қарақұстың таралуы, жай-күйі, экологиясы және қорғалуы. – Пернатые хищники и их охрана. 2023. Спецвып. 2. С. 287–289. DOI: 10.19074/1814-8654-2023-2-287-289 URL: <http://rrrcn.ru/ru/archives/35089>

Фракия географиялық аймағы VIII мемлекеттің аумағын қамтиды және шамамен 70 000 км² аумақты алып жатыр. XIX ғасырдың аяғында қарақұс (*Aquila heliaca*) бүкіл аймақта кен таралып, әртүрлі мекендейтін жерлерді алып жатты, бірақ XX ғасырдың ортасына қарай оның санының күрт төмендеуі басталды. XX ғасырдың екінші жартысында Солтүстік Фракияда өң салатын құстардың саны 15–20 жүзге бағаланды, Шығыс Фракияда дара-дара жүйелер Марица өзенінің төменгі ағысында өң салды, ал Батыс Фракияда тек 6–10 жүйе өң салды. 2005 жылдан бастап Болгарияда жүргізілген табиғатты қорғаудың қарқынды шаралары Солтүстік Фракиядағы қарақұстың мәртебесін жақсартуға ықпал етті. Алайда, сонымен бірге Батыс Фракияда (Греция) Дадия өңірінде саябағында бір ғана жүйе расталды. 2008 жылдан бастап Түркияның еуропалық бөлігінде қарқынды далалық зерттеулер нәтижесінде осы түрдің көптеген және тұрақты популяциясы анықталды. Болгарияда 63 өң салатын учаске, ал Түркияның Еуропалық бөлігінде 64 өң салатын аумақ табылды. Жүйелердің көпшілігі Еуропаның жасыл белдеуі аймағында, адамның қол жетімділігі өзекті уақыт бойы шектелген бұрынғы "темір перде" бойында кен таралған, бұл бай биоәртүрлілікті сақтауға мүмкіндік берді. Болгария мен Түркияның Еуропалық бөлігінде осы түрдің субпопуляцияларын өзекті зерттеу нәтижесінде біз оның санын шамамен 110–120 асыл тұқымды жүйеге бағаладық. Грекияда, грек-түрік шекарасында, Эврос өзенінің бойында бірнеше жүйені өң салуы

Eastern Imperial Eagle with prey. Photo by M. Horvath.

Орёл-могильник с добычей. Фото М. Хорвата.

Қарақұс ауланған олжасымен. М. Хорваттың фотосы.

мүмкін. Қарақұстың Фракиялық субпопуляциясы біртіндеп артып келеді. Оған басты қауіп – электр тогының соғуы, улану, тіршілік ету ортасының бұзылуы, ату, мазасыздық және қоректік ресурстардың сарқылуы. Болгарияда негізгі қауіпсіздік шараларына қауіпті электр бағаналарын оқшаулау, жер учаскелерін сатып алу және оларды кейіннен жайылым ретінде пайдалану, жасанды өң салу, терек отырғызу арқылы тіршілік ету ортасын қалпына келтіру, көбею және қыстау кезінде жүйелерді тамақтандыру, қауіп төнген өң салуды қорғау, спутниктік бақылау, балалар мен жергілікті тұрғындардың қатысуымен білім беру бағдарламаларын жүзеге асыру кіреді. Түркияның Еуропалық бөлігіндегі шектеуші факторларды жеңілдету, сондай-ақ Солтүстік Грекиядағы түрдің мәртебесін зерттеу шаралары қажет. Халықаралық ынтымақтастық Фракияның қарақұс субпопуляциясының тұрақтылығына кепілдік береді.